اسلام برای همه

سوره‌های من

یازده سوره کوتاه: چه معنایی دارند و امروز به تو چه می‌گویند

11 درس

- هر درس: داستانی درباره‌ی نوجوانان در سه بخش، با یک پرسش برای گفت‌وگو.
- یک آیه از قرآن یا یک حدیث با معنای آن.
- شش پرسش، به یاد بسپار، واژه‌یابی و هفت تفاوت.

Fatih Koçoğlu

Islam voor Iedereen · آموزش متوسطه‌ی ویژه

فهرست

1 **فاتحه** · سوره ۱ · گشایش

2 **اخلاص** · سوره ۱۱۲ · اخلاص

3 **فلق** · سوره ۱۱۳ · سپیده‌دم

4 **ناس** · سوره ۱۱۴ · مردم

5 **کوثر** · سوره ۱۰۸ · خیر فراوان

6 **عصر** · سوره ۱۰۳ · زمان

7 **کافرون** · سوره ۱۰۹ · روشن و محترم

8 **نصر** · سوره ۱۱۰ · یاری و پیروزی

9 **فیل** · سوره ۱۰۵ · فیل

10 **قریش** · سوره ۱۰۶ · سپاسگزاری

11 **مسد** · سوره ۱۱۱ · طناب لیف خرما

چگونه از یک درس استفاده کنیم

- داستان را با هم، بخش به بخش بخوانید و درباره‌ی پرسش گفت‌وگو کنید.
- «آیا می‌دانستی؟» و آیه و معنای آن را بخوانید.
- سپس: شش پرسش، به یاد بسپار، و فکر کن و بنویس.
- صفحه‌ی آخر: واژه‌یابی و هفت تفاوت.

یازده سوره من

1. **فاتحه (۱)** — گشایش: ستایش خدا و درخواست راه راست
2. **اخلاص (۱۱۲)** — خدا یکی است، هیچ کس مانند او نیست
3. **فلق (۱۱۳)** — پناه از بدی بیرون از تو
4. **ناس (۱۱۴)** — پناه از وسوسه در دلت
5. **کوثر (۱۰۸)** — خدا پیامبر را با خیر فراوان دلداری می‌دهد
6. **عصر (۱۰۳)** — از وقتت خوب استفاده کن
7. **کافرون (۱۰۹)** — روشن در ایمان، با احترام به دیگران
8. **نصر (۱۱۰)** — پس از پیروزی: سپاس و فروتنی
9. **فیل (۱۰۵)** — خدا کعبه را از سپاه فیل حفظ کرد
10. **قریش (۱۰۶)** — سپاس برای غذا و امنیت
11. **مسد (۱۱۱)** — پول و خانواده نجاتت نمی‌دهند: کارهایت مهم‌اند

نام: ..... تاریخ: .....

فاتحه

درس 1 · سوره ۱ · گشایش

📖 داستان: فاتحه

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – هفده بار در روز

بلال شانزده سال دارد. روزی می‌شمارد چند بار فاتحه می‌خواند. دو رکعت صبح، چهار ظهر، چهار عصر، سه مغرب، چهار عشا. به خواهرش امیره می‌گوید: «هفده بار! هر روز همان هفت جمله.» امیره می‌خندد. «می‌دانی چه معنایی دارند؟» بلال مکث می‌کند. کلمات عربی را خوب بلد است. معنایش را خیلی کمتر. آن شب جستجو می‌کند.

⋆ **بدون فاتحه نماز نیست.**

مکث = درنگ پیش از گفتن · **معنا** = آنچه چیزی می‌رساند

بخش 2 – گفتگو با خدا

بلال ترجمه را می‌خواند. آیه‌های نخست ستایش‌اند: خدا پروردگار جهانیان است، بخشنده، مالک روز جزا. بعد پیمانی می‌آید: تنها تو را می‌پرستیم، تنها از تو یاری می‌خواهیم. و در پایان درخواستی: ما را به راه راست هدایت کن. امیره حدیثی برایش می‌گوید: خدا به هر آیه فاتحه پاسخ می‌دهد. «وقتی می‌گویی: ستایش از آن خداست، خدا می‌گوید: بنده‌ام مرا ستود.» بلال ساکت می‌شود. «پس در واقع گفتگوست.»

⋆ **فاتحه گفتگویی میان تو و خداست.**

ستایش = گفتن خوبی درباره کسی · **پیمان** = قول قطعی دادن

بخش 3 – آهسته‌تر

صبح روز بعد بلال نماز صبح می‌خواند. برای نخستین بار فاتحه را آهسته می‌خواند. در اهدنا الصراط المستقیم به امتحانش، دوستانش و تصمیم‌هایی که باید بگیرد فکر می‌کند. راه راست: همان چیزی است که لازم دارد. پس از نماز به امیره می‌گوید: «هفده سال است آن را خیلی تند می‌خوانم.» امیره می‌خندد: «تو شانزده سال داری.» بلال می‌گوید: «باز هم.»

⋆ **فاتحه را آهسته بخوان و به معنایش فکر کن.**

راه راست = راه درست در زندگی · **تصمیم** = انتخاب میان دو چیز

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** دوست داری بیشتر روی کدام آیه فاتحه درنگ کنی؟ چرا؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – فاتحه

- فاتحه یعنی گشایش. در آغاز قرآن است.
- آن را ام‌القرآن، مادر قرآن، هم می‌نامند چون همه پیام در آن جمع است.
- پس از فاتحه آمین می‌گوییم: خدایا، بپذیر.

📖 سوره‌ی فاتحه

سوره‌ی 1 · 7 آیه · مکی

1. بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ
   به نام خداوند بخشنده مهربان.
2. ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ
   ستایش برای خدا، پروردگار جهانیان است.
3. ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ
   بخشنده و مهربان.
4. مَٰلِكِ يَوْمِ ٱلدِّينِ
   صاحب روز جزا.
5. إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
   تنها تو را می‌پرستیم و تنها از تو یاری می‌خواهیم.
6. ٱهْدِنَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلْمُسْتَقِيمَ
   ما را به راه راست هدایت کن،
7. صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ ٱلْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ
   راه کسانی که به آنان نعمت دادی، نه راه کسانی که بر آنان خشم گرفتی و نه گمراهان.

بازی‌ها

درس 1 · فاتحه

🧩 جدول واژه‌یابی

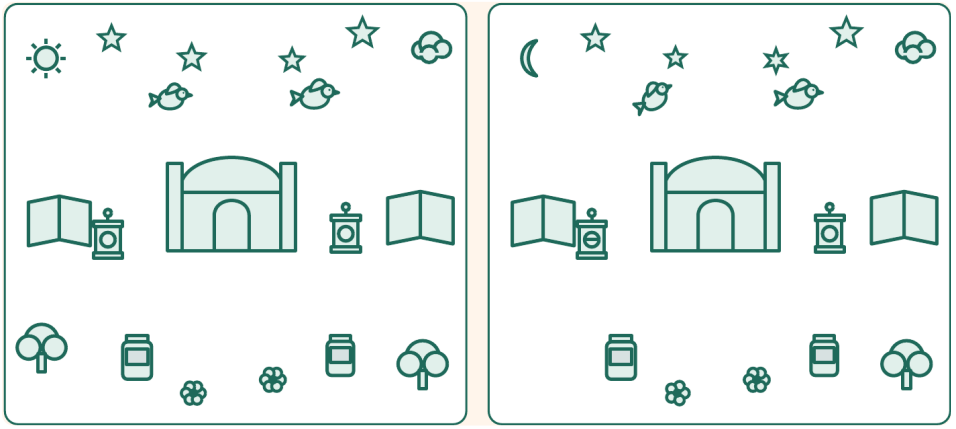
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ب	چ	ز	ز	ث	ز	س	پ	غ	ج	ن
ل	ج	ق	ف	ن	ا	ژ	غ	ا	ق	ل
ا	ز	ر	ا	ه	ه	خ	خ	ش	ث	ث
ل	ژ	آ	م	ی	ن	ش	ژ	ه	س	ا
م	س	و	م	خ	س	ج	ب	ن	ل	م
پ	ر	و	ر	د	گ	ا	ر	م	غ	ی
ص	ت	ق	ذ	ک	و	ث	چ	ا	چ	ر
و	ث	گ	ب	ج	ف	خ	ع	ز	و	ه
چ	ف	گ	ح	ل	ح	ن	ی	ا	ر	ی
س	ت	ا	ی	ش	گ	ش	ا	ی	ش	ظ
ر	ص	ژ	ظ	ف	ا	ت	ح	ه	س	ط

☐ پروردگار ☐ فاتحه ☐ گشایش ☐ ستایش ☐ امیره ☐ آمین ☐ بلال ☐ نماز ☐ یاری ☐ راه

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

فاتحه

درس 1 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. بلال روزی چند بار فاتحه می‌خواند؟

- ◯ پنج بار
- ◯ هفده بار

2. فاتحه یعنی چه؟

- ◯ گشایش
- ◯ فیل

3. فاتحه کجای قرآن است؟

- ◯ در پایان
- ◯ در آغاز

4. خدا در هر آیه چه می‌کند؟

- ◯ ساکت است
- ◯ پاسخ می‌دهد

5. چرا بلال راه راست می‌خواهد؟

- ◯ برای دوچرخه‌اش
- ◯ برای تصمیم‌هایش

6. پس از فاتحه چه می‌گوییم؟

- ◯ الله اکبر
- ◯ آمین

⋆ **به یاد بسپار:** فاتحه گشایش قرآن و هر نماز است.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. در فاتحه از خدا چه می‌خواهی؟

.....

.....

.....

2. چرا بهتر است فاتحه را آهسته بخوانی؟

.....

.....

.....

نام: ..... تاریخ: .....

اخلاص

درس 2 · سوره ۱۱۲ · اخلاص

📖 داستان: اخلاص

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – پرسشی در کارآموزی

الیاس در یک تعمیرگاه کارآموزی می‌کند. در وقت استراحت همکارش کوین می‌پرسد: «خدای تو اصلاً چه شکلی است؟» الیاس لحظه‌ای نمی‌داند چه بگوید. بعد می‌گوید: «به هیچ چیزی که می‌شناسیم شبیه نیست. هیچ چیز مانند او نیست.» کوین سر تکان می‌دهد. «تصورش سخت است.» الیاس می‌گوید: «دقیقاً. و لازم هم نیست.»

⋆ **هیچ چیز و هیچ کس مانند خدا نیست.**

کارآموزی = یادگیری در محل کار · **تصور کردن** = ساختن تصویری در ذهن

بخش 2 – همان پرسش، در گذشته

در خانه مادرش تعریف می‌کند که از پیامبر هم همین را پرسیدند. گفتند: «پروردگارت را برای ما وصف کن.» آن‌گاه سوره اخلاص آمد. همه چیز در چهار آیه کوتاه است: خدا یکی است. همه به او نیاز دارند، او به هیچ کس نیاز ندارد. نه فرزندی دارد و نه پدر و مادری. هیچ کس همتای او نیست. مادرش می‌گوید: «برای همین پیامبر فرمود این سوره برابر یک‌سوم قرآن است.»

⋆ **اخلاص برابر یک‌سوم قرآن است.**

وصف کردن = گفتن اینکه چیزی چگونه است · **همتا** = برابر، مانند

بخش 3 – پاسخی برای کوین

فردا الیاس چهار جمله معنا را روی کاغذی می‌نویسد. آن را به کوین می‌دهد. کوین دو بار می‌خواند. می‌گوید: «کوتاه و روشن. با این می‌توانم کاری کنم.» الیاس خوشحال است. چیز سختی نگفت، فقط آنچه خدا خودش درباره خود می‌گوید. آن شب پیش از خواب سه بار اخلاص می‌خواند، همان‌طور که پیامبر می‌کرد.

⋆ **اخلاص: خدا یکی است، به هیچ کس نیاز ندارد.**

روشن = آسان برای فهمیدن · **کاغذ** = تکه‌ای برگه با نوشته

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** چطور با کلمات خودت به دوستی توضیح می‌دهی خدا کیست؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – اخلاص

- اخلاص یعنی خلوص: ایمانت پاک است، فقط برای خدا.
- پیامبر فرمود هر کس سه بار اخلاص بخواند پاداش همه قرآن را دارد.
- بسیاری از مسلمانان پیش از خواب اخلاص، فلق و ناس را می‌خوانند.

📖 سوره‌ی اخلاص

سوره‌ی 112 · 4 آیه · مکی

1 قُلْ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ

بگو: او خداوند یکتاست.

2 ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ

خدایی که همه به او نیاز دارند.

3 لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ

نه زاده است و نه زاده شده،

4 وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدٌۢ

و هیچ کس همتای او نیست.

بازی‌ها

درس 2 · اخلاص

🔠 جدول واژه‌یابی

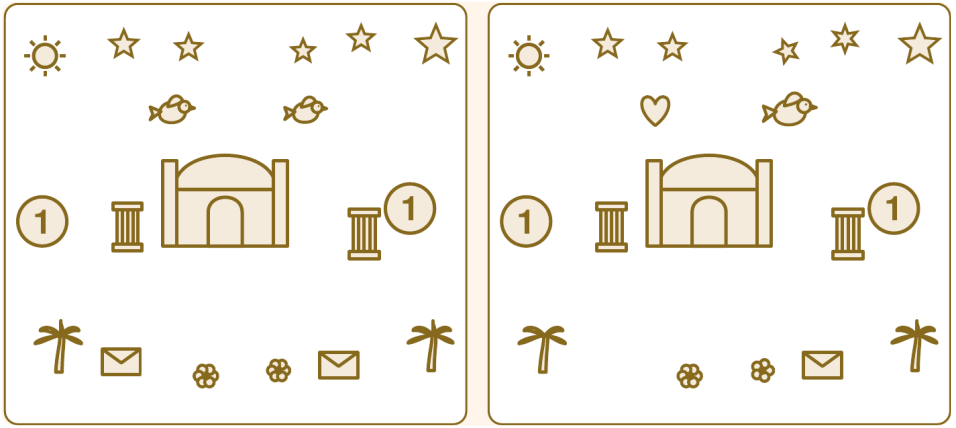
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ی	خ	م	ا	د	ج	ا	ژ	پ	و	غ
ک	ل	ل	ا	ی	ل	س	ی	ل	و	ک
س	و	ض	ه	م	ت	ا	ق	ب	ه	ح
و	ص	ک	ا	غ	ذ	ط	س	د	ق	ف
م	ط	ا	خ	ل	ا	ص	خ	س	س	ح
ق	ظ	ژ	ل	ش	ر	ذ	گ	ش	آ	ه
ش	و	ف	د	ق	ع	س	ا	ز	ی	ذ
ی	ک	ت	ا	ذ	ف	ا	ف	ک	ه	ی
ر	ق	ت	ع	م	ی	ر	گ	ا	ه	ک
د	ث	پ	ی	ع	ژ	ک	و	ی	ن	و
ب	م	ض	ا	د	ظ	ظ	خ	ق	ع	ژ

☐ تعمیرگاه ☐ اخلاص ☐ الیاس ☐ یکسوم ☐ یکتا ☐ کوین ☐ خلوص ☐ کاغذ ☐ همتا ☐ آیه

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

اخلاص

درس 2 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. الیاس کجا کارآموزی می‌کند؟

- ○ در نانوایی
- ○ در تعمیرگاه

2. کوین چه پرسید؟

- ○ خدا چه شکلی است
- ○ ساعت چند است

3. اخلاص چند آیه دارد؟

- ○ هفت
- ○ چهار

4. آیا خدا به کسی نیاز دارد؟

- ○ نه، به هیچ کس
- ○ بله، به فرشتگان

5. ارزش اخلاص چقدر است؟

- ○ یک‌سوم قرآن
- ○ نیمی از قرآن

6. اخلاص یعنی چه؟

- ○ گشایش
- ○ خلوص

⋆ **به یاد بسپار:** خدا یکی است و هیچ کس همتای او نیست.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. با کلمات خودت توضیح بده اخلاص درباره خدا چه می‌گوید.

2. چرا این سوره این‌قدر مهم است؟

نام: ..... تاریخ: .....

فلق

درس 3 · سوره ۱۱۳ · سپیده‌دم

📖 داستان: فلق

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – ترس در تاریکی

هانیه پانزده سال دارد. دیر از کتابخانه به خانه می‌آید. آبان است و ساعت پنج هوا تاریک است. گروهی پسر در کوچه ایستاده‌اند. قلبش تند می‌زند. به راهش ادامه می‌دهد و آهسته کلماتی را که مادربزرگش یادش داده زمزمه می‌کند: قل اعوذ برب الفلق. آرام ادامه می‌دهد. در خانه در را قفل می‌کند و نفس عمیقی می‌کشد.

⋆ **وقتی می‌ترسی، به خدا پناه می‌بری.**

کتابخانه = جایی که کتاب امانت می‌گیرند · **زمزمه کردن** = خیلی آهسته حرف زدن

بخش 2 – یعنی چه؟

سر میز هانیه برای پدرش تعریف می‌کند. پدرش سوره را توضیح می‌دهد. «فلق سپیده‌دم است، لحظه‌ای که نور شب را می‌شکافد. به پروردگار آن نور پناه می‌بری. از بدی آفریده‌ها، از بدی شب تاریک، از جادو و از حسادت حسود.» هانیه می‌پرسد: «حسادت هم؟» پدرش می‌گوید: «بله. حسادت می‌تواند خیلی چیزها را خراب کند.»

⋆ **فلق: پناه از بدی بیرون از تو.**

سپیده‌دم = نخستین روشنایی صبح · **حسادت** = نخواستن اینکه دیگری چیزی داشته باشد

بخش 3 – نترس ولی عاقل

پدرش همچنین می‌گوید: «سوره جای عقلت را نمی‌گیرد. از راه روشن برو، اگر دیر کردی تلفن کن، اگر می‌توانی با کسی برو.» هانیه سر تکان می‌دهد. دفعه بعد از دوستش نورا می‌خواهد همراهش بیاید. در راه معنای فلق را به نورا یاد می‌دهد. نورا می‌گوید: «زیباست. نوری که شب را می‌شکافد.»

⋆ **به خدا توکل کن و از عقلت استفاده کن.**

عاقل = با خرد فکر کردن · **روشن** = با چراغ

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** کی احساس ناامنی می‌کنی؟ آن وقت با دل و عقلت چه می‌توانی بکنی؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – فلق و ناس

- فلق و ناس را با هم معوذتین می‌نامند: دو سوره پناه.
- پیامبر هر شب پیش از خواب آن‌ها را می‌خواند و بعد آرام در دست‌هایش می‌دمید.
- هر دو با قل اعوذ آغاز می‌شوند: بگو، پناه می‌برم.

📖 سوره‌ی فلق

سوره‌ی 113 · 5 آیه · مکی

1 قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلْفَلَقِ

بگو: پناه می‌برم به پروردگار سپیده‌دم،

2 مِن شَرِّ مَا خَلَقَ

از شر آنچه آفریده است،

3 وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ

و از شر شب تاریک هنگامی که فرا رسد،

4 وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِى ٱلْعُقَدِ

و از شر دمندگان در گره‌ها (جادوگران)،

5 وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

و از شر حسود هنگامی که حسد ورزد.

بازی‌ها

درس 3 · فلق

🔠 جدول واژه‌یابی

واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ق	د	ط	ک	ب	ج	ب	پ	ف	ج	ل
ژ	د	ر	ذ	ز	ب	ق	ل	ف	ق	س
س	ص	ش	ف	ک	م	ض	ر	ب	ح	چ
پ	ص	و	ک	د	ق	ح	ت	ی	س	ز
ی	ص	ش	ن	ن	ر	و	ن	ض	ا	ذ
د	ظ	گ	و	ه	ی	ن	ا	ه	د	ع
ه	خ	ه	ر	خ	ش	ا	ض	ب	ت	ی
ر	د	ی	ا	ب	ش	ط	ل	ظ	خ	پ
و	ی	گ	ر	ز	ب	ر	د	ا	م	ا
خ	ی	د	ب	ب	ن	ص	ظ	ط	ل	م
پ	ب	ک	ف	غ	ش	ذ	ذ	پ	ع	ن

☐ مادربزرگ ☐ سپیده ☐ هانیه ☐ حسادت ☐ نورا ☐ فلق ☐ نور ☐ امن ☐ بدی ☐ شب

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

فلق

درس 3 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. هانیه از کجا می‌آید؟

- ◯ از ورزشگاه
- ◯ از کتابخانه

2. فلق یعنی چه؟

- ◯ شب
- ◯ سپیده‌دم

3. چه چیزی می‌تواند خیلی خراب کند؟

- ◯ حسادت
- ◯ نور

4. چه کسی کلمات را به هانیه یاد داد؟

- ◯ مادربزرگش
- ◯ معلمش

5. از چه چیز دیگری هم باید استفاده کنی؟

- ◯ عقلت
- ◯ بازی‌های گوشی

6. هانیه دفعه بعد با چه کسی می‌رود؟

- ◯ تنها
- ◯ با نورا

⋆ **به یاد بسپار:** قل اعوذ برب الفلق: به پروردگار سپیده‌دم پناه می‌برم.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. در فلق از چه چیزی پناه می‌بری؟

.....

.....

.....

2. خودت برای در امان بودن چه می‌توانی بکنی؟

.....

.....

.....

نام: ..... تاریخ: .....

ناس

درس 4 · سوره ۱۱۴ · مردم

📖 داستان: ناس

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – صدایی کوچک

نیمه‌شب ریان هنوز با گوشی است. فردا آزمون دارد. صدایی کوچک در سرش می‌گوید: «فقط یک ویدیوی دیگر. هنوز وقت داری.» ساعت یک و نیم گوشی را کنار می‌گذارد. آزمون خراب می‌شود. به برادر بزرگش آدم آه می‌کشد: «چرا همیشه این کار را می‌کنم؟»

⋆ **صدایی کوچک هست که تو را به انتخاب‌های بد می‌کشاند.**

نیمه‌شب = ساعت دوازده شب · **آزمون** = امتحان کوچک در مدرسه

بخش 2 – وسوسه‌گر

آدم لبخند می‌زند. «این صدای کوچک در قرآن نامی دارد. الوسواس الخناس: وسوسه‌گری که پنهان می‌شود.» سوره ناس را توضیح می‌دهد. کلمه ناس، مردم، بارها تکرار می‌شود. به پروردگار، پادشاه و معبود مردم پناه می‌بری. از وسوسه‌گر در دلت. آدم می‌گوید: «وقتی به یاد خدا باشی عقب می‌کشد. همین که خدا را یاد کنی ساکت می‌شود.»

⋆ **وسوسه‌گر وقتی خدا را یاد کنی ساکت می‌شود.**

وسواس = وسوسه‌گر · **یاد کردن** = به کسی فکر کردن و نامش را بردن

بخش 3 – یک برنامه

ریان برنامه‌ای می‌ریزد. ساعت ده گوشی به آشپزخانه می‌رود. پیش از خواب سه سوره آخر را می‌خواند. اگر باز هم صدای کوچک شروع کرد، می‌گوید: اعوذ بالله. شب‌های اول سخت است. پس از دو هفته بهتر می‌خوابد. به آدم می‌گوید: «جواب می‌دهد.» آدم می‌گوید: «فقط سوره نیست. برنامه‌ات هم هست. خدا به کسانی کمک می‌کند که خودشان تلاش کنند.»

⋆ **به خدا پناه ببر و برنامه خوبی بریز.**

برنامه = از پیش تصمیم گرفتن که چگونه کاری را بکنی · **اعوذ بالله** = به خدا پناه می‌برم

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** کدام صدای کوچک را گاهی می‌شنوی؟ چه چیزی کمک می‌کند ساکتش کنی؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – ناس

- ناس آخرین سوره قرآن است، شماره ۱۱۴.
- کلمه ناس (مردم) پنج بار در این سوره کوتاه آمده است.
- وسوسه‌گر می‌تواند جن باشد، ولی انسانی هم که تو را به بدی وامی‌دارد.

📖 سوره‌ی ناس

سوره‌ی 114 · 6 آیه · مکی

1 قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ

بگو: پناه می‌برم به پروردگار مردم،

2 مَلِكِ ٱلنَّاسِ

پادشاه مردم،

3 إِلَٰهِ ٱلنَّاسِ

معبود مردم،

4 مِن شَرِّ ٱلْوَسْوَاسِ ٱلْخَنَّاسِ

از شر وسوسه‌گر پنهان‌شونده،

5 ٱلَّذِى يُوَسْوِسُ فِى صُدُورِ ٱلنَّاسِ

که در سینه‌های مردم وسوسه می‌کند،

6 مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ

از جن و انسان.

بازی‌ها

درس 4 · ناس

🧩 جدول واژه‌یابی

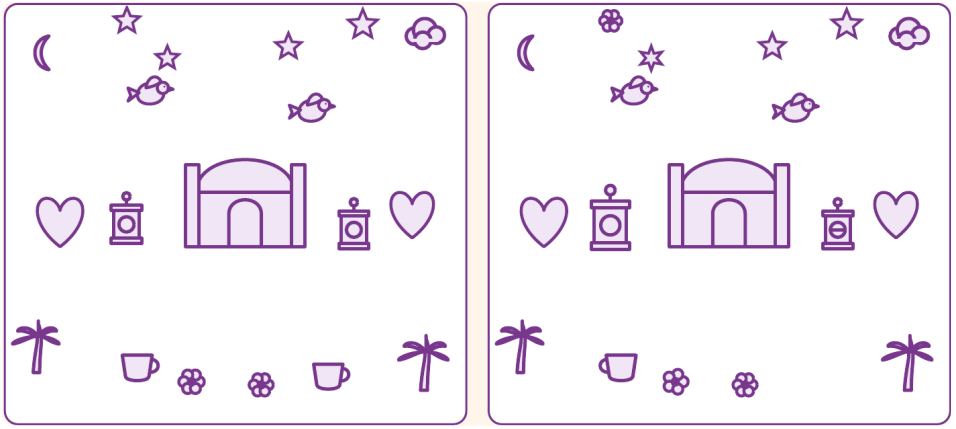
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ب	ث	ق	ع	ز	ا	ل	م	و	ل	ک
ر	خ	خ	ث	ن	ا	ی	ر	ث	م	ر
ن	ظ	ح	س	ی	چ	ژ	ش	ح	ش	گ
ا	ا	ج	ط	ر	گ	گ	ن	ظ	ن	و
م	ز	ی	ش	و	گ	ض	چ	ث	س	ذ
ه	ه	غ	ک	م	ک	ی	غ	س	ل	ز
ز	و	ع	ع	ر	ا	چ	ح	پ	ض	ر
ن	م	د	آ	د	س	ا	و	س	و	ب
ز	ژ	ذ	ن	م	ر	ه	س	و	س	و
ی	د	ی	ا	ه	ا	ش	د	ا	پ	ب
ر	ر	س	س	ل	غ	ر	ل	ق	ص	م

☐ پادشاه ☐ برنامه ☐ وسواس ☐ وسوسه ☐ مردم ☐ ریان ☐ گوشی ☐ ناس ☐ آدم ☐ دل

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

ناس

درس 4 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. ریان نیمه‌شب چه می‌کند؟

- ○ درس می‌خواند
- ○ با گوشی است

2. الوسواس یعنی چه؟

- ○ پادشاه
- ○ وسوسه‌گر

3. وسوسه‌گر کی ساکت می‌شود؟

- ○ وقتی خدا را یاد کنی
- ○ وقتی بازی کنی

4. ریان ساعت ده گوشی را کجا می‌گذارد؟

- ○ زیر بالش
- ○ در آشپزخانه

5. ناس سوره شماره چند است؟

- ○ ۱
- ○ ۱۱۴

6. وسوسه از کجا می‌تواند بیاید؟

- ○ از جن و انسان
- ○ فقط از حیوانات

⋆ **به یاد بسپار:** قل اعوذ برب الناس: به پروردگار مردم پناه می‌برم.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. وسوسه‌گر چیست؟ مثالی از زندگی خودت بزن.

2. مانند ریان برای چیزی که می‌خواهی تغییرش دهی برنامه بریز.

نام: ..... تاریخ: .....

کوثر

درس 5 · سوره ۱۰۸ · خیر فراوان

📖 داستان: کوثر

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – مسخره شدن

سفیان برای سنش کوتاه است. در کلاس به او «کوچولو» می‌گویند. او هم می‌خندد، ولی در خانه ناراحت است. عمویش رشید متوجه می‌شود. می‌پرسد: «می‌دانستی پیامبر را هم مسخره می‌کردند؟» سفیان سر بلند می‌کند. «پیامبر را؟ چرا؟»

⋆ پیامبر را هم مسخره می‌کردند.

مسخره کردن = خندیدن به کسی برای آزارش · **سن** = چند سال داری

بخش 2 – دلداری از خدا

عمو رشید تعریف می‌کند. پسران پیامبر در کودکی از دنیا رفتند. مردی از مکه طعنه زد: «او بی‌دنباله است. وقتی بمیرد فراموش می‌شود.» پیامبر غمگین بود. آن‌گاه سوره کوثر آمد، کوتاه‌ترین سوره قرآن. خدا می‌فرماید: ما به تو کوثر دادیم، خیر فراوان. پس نماز بخوان و قربانی کن. هر کس از تو بیزار است، خودش بی‌دنباله است. عمو رشید می‌گوید: «و ببین. در سراسر جهان میلیون‌ها نفر هر روز نام او را می‌برند. چه کسی آن مرد را به یاد دارد؟»

⋆ خدا پیامبر را دلداری داد: به او خیر فراوان بخشید.

دلداری = سخنی که غم را کم می‌کند · **بی‌دنباله** = بی‌آینده

بخش 3 – آنچه واقعاً مهم است

سفیان فکر می‌کند. «پس آنچه می‌گویند تعیین نمی‌کند من کی هستم.» عمویش می‌گوید: «دقیقاً. خدا به دل و کارهایت نگاه می‌کند.» فردا پسری باز می‌گوید «کوچولو». سفیان نمی‌خندد. آرام می‌گوید: «اسم من سفیان است.» همه ساکت می‌شوند. یک هفته بعد دیگر کسی آن را نمی‌گوید.

⋆ آنچه دیگران می‌گویند تعیین نمی‌کند تو کی هستی.

تعیین کردن = مشخص کردن · **کارها** = آنچه انجام می‌دهی

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** وقتی کسی تو را مسخره می‌کند چه می‌توانی بکنی؟ و وقتی می‌بینی دیگری را مسخره می‌کنند؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – کوثر

- کوثر کوتاه‌ترین سوره قرآن است: سه آیه.
- کوثر نام رودی در بهشت هم هست که خدا به پیامبر وعده داد.
- پیامبر فرمود: آبش از شیر سفیدتر و از عسل شیرین‌تر است.

📖 سوره‌ی کوثر

سوره‌ی 108 · 3 آیه · مکی

1

إِنَّآ أَعْطَيْنَٰكَ ٱلْكَوْثَرَ

ما به تو خیر فراوان (کوثر) دادیم.

2

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَٱنْحَرْ

پس برای پروردگارت نماز بخوان و قربانی کن.

3

إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ ٱلْأَبْتَرُ

بی‌گمان دشمن تو خودش بی‌نسل است.

بازی‌ها

درس 5 · کوثر

🔠 جدول واژه‌یابی

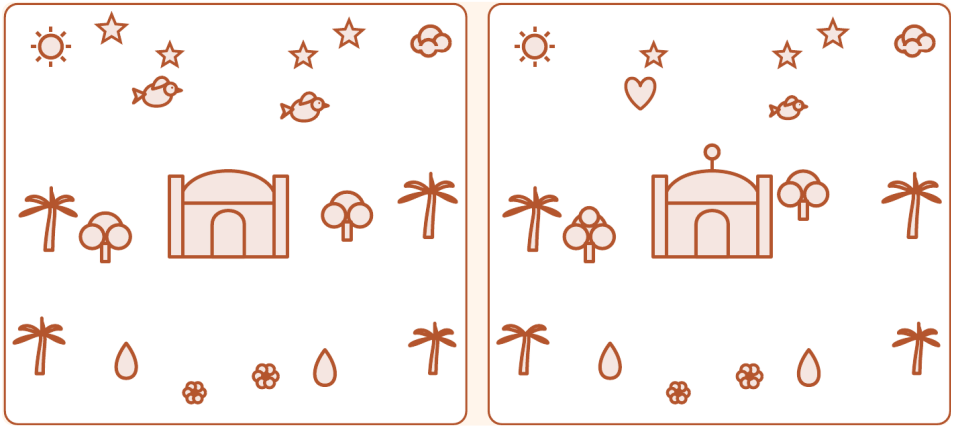
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

چ	ا	ه	د	ی	ش	ر	ک	خ	د	ث
ش	ش	ی	ق	چ	ر	ک	و	ز	ل	ل
ی	غ	ع	ر	خ	و	و	چ	س	د	ل
ر	س	س	ب	خ	د	ث	و	چ	ا	خ
ض	م	ل	ا	ذ	ه	ر	ل	پ	ر	و
ه	س	ش	ن	ژ	ف	ژ	و	ه	ی	ظ
م	س	ع	ی	ش	س	ص	ث	ث	غ	ه
ج	چ	ص	پ	ع	ف	ت	ز	ا	م	ن
ل	ق	پ	پ	ب	ی	م	ی	ل	پ	خ
ز	ه	ث	ظ	ژ	ا	ه	ر	م	ن	چ
ه	ح	خ	ف	ظ	ن	ض	ب	ژ	ی	ک

☐ دلداری ☐ قربانی ☐ کوچولو ☐ سفیان ☐ کوثر ☐ رشید ☐ نماز ☐ رود ☐ عسل ☐ شیر

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

کوثر

درس 5 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. در کلاس به سفیان چه می‌گویند؟

- ○ کوچولو
- ○ گنده

2. چه کسی به سفیان کمک می‌کند؟

- ○ معلمش
- ○ عمو رشید

3. مردی درباره پیامبر چه گفت؟

- ○ ثروتمند است
- ○ بی‌دنباله است

4. کوثر یعنی چه؟

- ○ خیر فراوان
- ○ کم

5. کوثر چند آیه دارد؟

- ○ شش
- ○ سه

6. سفیان آرام چه می‌گوید؟

- ○ اسم من سفیان است
- ○ من کوچولو هستم

⋆ **به یاد بسپار:** کوثر: خدا به پیامبر خیر فراوان داد.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. خدا چگونه پیامبر را دلداری داد؟

2. به کسی که مسخره‌اش می‌کنند چه می‌گویی؟

نام: ..... تاریخ: .....

عصر

درس 6 · سوره ۱۰۳ · زمان

📖 **داستان: عصر**

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – چهار ساعت در روز

اینس به زمان صفحه‌اش نگاه می‌کند. روزی چهار ساعت و دوازده دقیقه. حساب می‌کند: «این بیش از یک روز کاری در هفته است.» جا می‌خورد. دوستش دعا می‌خندد. «همه همین‌طورند.» ولی اینس همچنان به آن فکر می‌کند.

⋆ **وقتت گران‌بهاست: هرگز برنمی‌گردد.**

زمان صفحه = وقتی که با گوشی یا رایانه می‌گذرانی · **گران‌بها** = بسیار ارزشمند

بخش 2 – سوگند به زمان

در کلاس دینی آقای کریم سوره عصر را می‌خواند. «خدا به زمان سوگند می‌خورد. فقط به چیزی بسیار مهم سوگند می‌خورد. هر انسانی در زیان است، مگر کسانی که چهار کار کنند: ایمان بیاورند، کار نیک کنند، یکدیگر را به حق سفارش کنند و یکدیگر را به صبر سفارش کنند.» امام شافعی گفت: اگر مردم فقط همین سوره را خوب بفهمند، برایشان بس است.

⋆ **هر کس ایمان بیاورد، نیکی کند و به دیگران کمک کند زیان نمی‌کند.**

سوگند = با جدیت بسیار چیزی گفتن · **صبر** = توانایی آرام منتظر ماندن

بخش 3 – کمک به یکدیگر

اینس برای برنامه‌هایش محدودیت می‌گذارد: دو ساعت در روز. با وقت باقی‌مانده به برادر کوچکش در خواندن کمک می‌کند. درباره سوره به دعا می‌گوید. «یکدیگر را سفارش کنید. برای همین به تو هم می‌گویم.» دعا چشم‌هایش را می‌چرخاند، ولی یک هفته بعد او هم محدودیت می‌گذارد.

⋆ **یکدیگر را به نیکی سفارش کنید، با صبر.**

محدودیت = مرزی که از آن نمی‌گذری · **سفارش کردن** = گفتن اینکه کاری خوب است

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** وقت زیادی را برای چه هدر می‌دهی؟ با یک ساعت اضافه در روز چه می‌کردی؟

💡 **آیا می‌دانستی؟ – عصر**

- عصر یعنی زمان، و نیز بعدازظهر. نماز عصر همین نام را دارد.
- یاران پیامبر هنگام جدا شدن اغلب سوره عصر را برای هم می‌خواندند.
- سوره چهار چیز را نام می‌برد: ایمان، کار نیک، حق و صبر.

📖 **سوره‌ی عصر**

سوره‌ی 103 · 3 آیه · مکی

1 وَٱلْعَصْرِ

سوگند به زمان،

2 إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَفِى خُسْرٍ

که انسان در زیان است،

3 إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلْحَقِّ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلصَّبْرِ

مگر کسانی که ایمان آوردند و کار نیک کردند و یکدیگر را به حق و به صبر سفارش کردند.

بازی‌ها

درس 6 · عصر

🧩 جدول واژه‌یابی

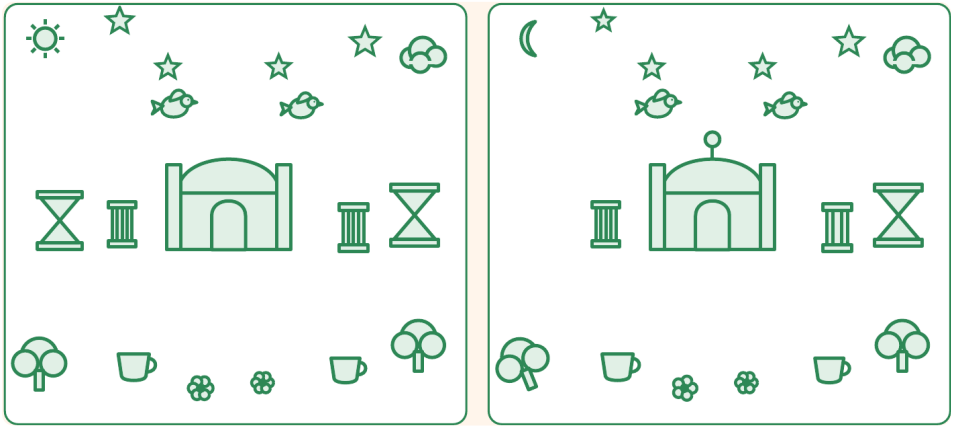
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ق	غ	و	ص	ز	ج	خ	د	ت	ح	م
چ	ک	ر	ی	م	ف	ه	ع	ج	ک	ح
ا	ج	و	گ	ق	غ	ظ	ا	ص	ض	د
پ	ق	ح	ر	غ	پ	ا	ی	ن	س	و
ط	ش	س	غ	گ	ی	ل	د	ز	م	د
ن	ز	م	ا	ن	ک	ه	ک	ذ	ص	ی
غ	ت	ف	ج	ح	ل	ز	ی	ا	ن	ت
ی	ت	ر	ظ	ص	ف	ح	ه	ژ	ش	ص
ع	ژ	ح	ث	ث	ص	ذ	ث	ش	ذ	ب
ص	ر	ع	ث	م	ض	ب	د	ش	ط	ر
ر	ب	ح	ق	ی	ف	ط	ه	و	ث	ظ

☐ محدودیت ☐ زمان ☐ اینس ☐ صفحه ☐ زیان ☐ کریم ☐ عصر ☐ صبر ☐ دعا ☐ حق

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

عصر

درس 6 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. زمان صفحه اینس چقدر است؟

- ◯ بیش از چهار ساعت
- ◯ ده دقیقه

2. خدا در این سوره به چه سوگند می‌خورد؟

- ◯ به دریا
- ◯ به زمان

3. چه کسی زیان نمی‌کند؟

- ◯ کسی که زیاد می‌خوابد
- ◯ کسی که ایمان دارد و نیکی می‌کند

4. اینس چه محدودیتی می‌گذارد؟

- ◯ دو ساعت در روز
- ◯ شش ساعت در روز

5. اینس در خواندن به چه کسی کمک می‌کند؟

- ◯ مادربزرگش
- ◯ برادر کوچکش

6. یاران هنگام جدایی چه می‌خواندند؟

- ◯ فیل
- ◯ عصر

⋆ **به یاد بسپار:** ایمان، کار نیک، حق و صبر: این‌گونه از وقتت خوب استفاده می‌کنی.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. کدام چهار چیز کمکت می‌کنند زیان نکنی؟

2. چطور می‌توانی از وقتت بهتر استفاده کنی؟

نام: ..... تاریخ: .....

کافرون

درس 7 · سوره ۱۰۹ · روشن و محترم

📖 داستان: کافرون

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – بازار کریسمس

کلاس مهدی به بازار کریسمس در گنت می‌رود. دوستش لارس می‌گوید: «بیا با هم در کلیسا شمعی روشن کنیم. فقط برای حال و هوا.» مهدی تردید می‌کند. نمی‌خواهد بی‌ادب باشد. ولی حس می‌کند این برای او درست نیست.

⋆ **گاهی باید مؤدبانه نه بگویی.**

بازار کریسمس = بازار آذرماه با غرفه‌ها · **بی‌ادب** = نامهربان

بخش 2 – پیشنهادی در مکه

مهدی به آنچه درباره سوره کافرون یاد گرفته فکر می‌کند. در مکه برخی سران به پیامبر پیشنهادی دادند: «تو یک سال خدایان ما را بپرست و ما یک سال خدای تو را.» آن‌گاه این سوره آمد. پاسخ روشن بود: آنچه شما می‌پرستید نمی‌پرستم. ولی بی‌دعوا هم: دین شما برای شما و دین من برای من.

⋆ **لکم دینکم و لی دین: دین شما برای شما و دین من برای من.**

پیشنهاد = ایده‌ای که به کسی می‌دهی · **دین** = ایمان

بخش 3 – دوست ماندن

مهدی به لارس می‌گوید: «برای دیدن با تو داخل می‌آیم، ولی شمع روشن نمی‌کنم. این بخشی از ایمان من نیست.» لارس شانه بالا می‌اندازد. «باشد، مشکلی نیست.» بعد با هم شکلات داغ می‌نوشند. مهدی فکر می‌کند: می‌شود روشن بود و دوست ماند.

⋆ **روشن در ایمان و مهربان با همه.**

روشن = طوری که همه بفهمند · **احترام** = ارج نهادن به کسی همان‌گونه که هست

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** چطور می‌توانی به دوستی نه بگویی بی‌آنکه دلش را بشکنی؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – کافرون

- پیامبر اغلب کافرون و اخلاص را در دو رکعت پیش از نماز صبح می‌خواند.
- فرمود که کافرون برابر یک‌چهارم قرآن است.
- در اسلام هیچ کس را نباید به ایمان مجبور کرد (قرآن ۲:۲۵۶).

📖 سوره‌ی کافرون

سوره‌ی 109 · 6 آیه · مکی

1 قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْكَٰفِرُونَ

بگو: ای کافران،

2 لَآ أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ

من آنچه را شما می‌پرستید نمی‌پرستم،

3 وَلَآ أَنتُمْ عَٰبِدُونَ مَآ أَعْبُدُ

و شما آنچه را من می‌پرستم نمی‌پرستید،

4 وَلَآ أَنَا۠ عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ

و من هرگز آنچه را شما پرستیده‌اید نمی‌پرستم،

5 وَلَآ أَنتُمْ عَٰبِدُونَ مَآ أَعْبُدُ

و شما هم آنچه را من می‌پرستم نمی‌پرستید.

6 لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِىَ دِينِ

دین شما برای خودتان و دین من برای خودم.

بازی‌ها

درس 7 · کافرون

🧩 جدول واژه‌یابی

واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

ظ	ت	د	ی	ن	س	س	د	خ	ک	ع
م	ه	د	ی	ژ	چ	ث	ا	د	ب	ق
پ	ث	ی	ذ	ض	ظ	س	ی	گ	ن	ت
م	ط	ع	گ	غ	ف	ا	د	ط	ح	ع
خ	چ	ی	ز	ژ	ا	گ	و	س	چ	ث
ط	ک	گ	ض	ک	ح	ژ	س	ض	ب	ق
ل	س	ر	ع	ل	ت	د	ت	ر	پ	ع
ذ	د	ک	ذ	ا	ر	م	ک	ه	ظ	ط
ب	س	ع	س	ر	ا	ی	م	ا	ن	خ
ق	ژ	و	چ	س	م	ج	ط	د	ظ	ذ
پ	ی	ش	ن	ه	ا	د	ا	ر	ع	ص

☐ پیشنهاد ☐ احترام ☐ ایمان ☐ مهدی ☐ لارس ☐ دوست ☐ دین ☐ گفت ☐ ادب ☐ مکه

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

کافرون

درس 7 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. کلاس مهدی کجا می‌رود؟

- ◯ کنار دریا
- ◯ به بازار کریسمس

2. لارس چه می‌خواهد؟

- ◯ خوردن پیتزا
- ◯ روشن کردن شمع

3. سران مکه چه پیشنهاد کردند؟

- ◯ به نوبت خدایان یکدیگر را بپرستند
- ◯ با هم تجارت کنند

4. لکم دینکم یعنی چه؟

- ◯ دین شما برای شما
- ◯ خوش آمدید

5. مهدی و لارس بعد چه می‌نوشند؟

- ◯ نوشابه
- ◯ شکلات داغ

6. ارزش این سوره چقدر است؟

- ◯ همه قرآن
- ◯ یک‌چهارم قرآن

⋆ **به یاد بسپار:** روشن در ایمان، با احترام به همه.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. چطور می‌توانی درباره ایمانت روشن باشی و مهربان بمانی؟

2. «دین شما برای شما و دین من برای من» یعنی چه؟

نام: ..... تاریخ: .....

نصر

درس 8 · سوره ۱۱۰ · یاری و پیروزی

📖 **داستان: نصر**
با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – قهرمان

تیم فوتسال یاسین فینال را می‌برد. همه می‌پرند و فریاد می‌زنند. یاسین گل پیروزی را زد. در اتوبوس برگشت یکی از هم‌تیمی‌ها می‌گوید: «بدون تو می‌باختیم.» یاسین حس بزرگی می‌کند. شاید کمی زیادی بزرگ.

⋆ **پس از موفقیت ممکن است مغرور شوی.**

فینال = آخرین و مهم‌ترین مسابقه · **مغرور** = کسی که خود را برتر می‌داند

بخش 2 – پس از بزرگ‌ترین پیروزی

در خانه پدرش از سوره نصر می‌گوید. پس از سال‌ها سختی، مسلمانان با صلح به مکه بازگشتند. مردم گروه گروه مسلمان شدند. پیامبر با سری فرود آورده وارد مکه شد، آن‌قدر پایین که ریشش نزدیک بود به شترش بخورد. سوره می‌گوید: چون یاری خدا و پیروزی آمد، پروردگارت را ستایش کن و از او آمرزش بخواه.

⋆ **پس از پیروزی: خدا را سپاس بگو و فروتن بمان.**

با صلح = بدون خشونت · **فروتن** = کسی که خودنمایی نمی‌کند

بخش 3 – سپاس

در تمرین بعدی یاسین به تیمش می‌گوید: «با هم بردیم. من گل زدم، ولی نوح پاس داد و ابراهیم همه چیز را گرفت.» مربی تعجب می‌کند. در خانه یاسین می‌گوید الحمدلله. احساس کوچکی نمی‌کند. برعکس، حس بهتری دارد.

⋆ **الحمدلله: موفقیت از خداست.**

پاس = رساندن توپ به هم‌تیمی · **تیم** = گروهی که با هم بازی می‌کنند

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** چطور می‌توانی از موفقیتی شاد باشی بی‌آنکه خودنمایی کنی؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – نصر

- نصر از آخرین سوره‌هایی است که نازل شد.
- ابن عباس فهمید که این سوره نشان می‌دهد عمر پیامبر رو به پایان است.
- پس از این سوره پیامبر بسیار می‌گفت: سبحانک اللهم و بحمدک، اللهم اغفر لی.

📖 **سوره‌ی نصر**
سوره‌ی 110 · 3 آیه · مدنی

1 إِذَا جَآءَ نَصْرُ ٱللَّهِ وَٱلْفَتْحُ

هنگامی که یاری خدا و پیروزی فرا رسد،

2 وَرَأَيْتَ ٱلنَّاسَ يَدْخُلُونَ فِى دِينِ ٱللَّهِ أَفْوَاجًا

و مردم را ببینی که گروه گروه وارد دین خدا می‌شوند،

3 فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَٱسْتَغْفِرْهُ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ تَوَّابًا

پس پروردگارت را با ستایش تسبیح کن و از او آمرزش بخواه؛ او بسیار توبه‌پذیر است.

بازی‌ها

درس 8 · نصر

🔠 جدول واژه‌یابی

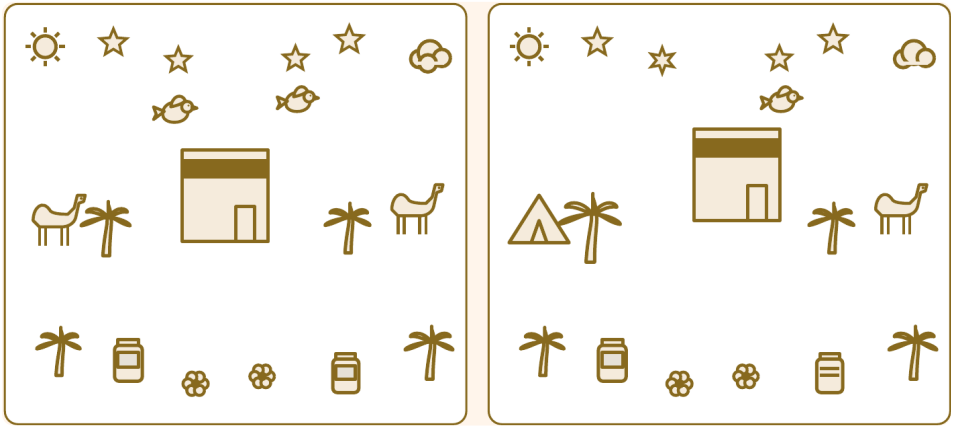
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

چ	م	ح	پ	و	ق	ی	ا	س	ی	ن
ط	ب	خ	ح	ع	گ	پ	م	ت	ث	س
ط	ا	ط	ا	س	ت	ی	م	ط	و	ت
ف	گ	ز	ی	پ	ف	ه	س	ت	ط	د
ب	ق	ث	ا	ا	ی	م	ک	ه	ل	ا
ت	ح	ث	ر	س	ن	آ	م	ر	ز	ش
ی	ص	ف	ی	ا	ا	ش	ش	ظ	ف	ف
د	ل	غ	ه	ت	ل	ذ	ض	ی	ح	ل
ک	ر	ا	ا	ب	ر	ا	ه	ی	م	ل
ع	ش	ش	ژ	ن	و	ح	ی	ط	س	ز
ظ	ط	ح	ف	ک	چ	ن	ص	ر	ط	ذ

☐ ابراهیم ☐ یاسین ☐ فینال ☐ آمرزش ☐ یاری ☐ سپاس ☐ نصر ☐ نوح ☐ مکه ☐ تیم

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

نصر

درس 8 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. یاسین چه ورزشی می‌کند؟

- ○ بسکتبال
- ○ فوتسال

2. یاسین در اتوبوس چه حسی داشت؟

- ○ زیادی بزرگ
- ○ بیمار

3. پیامبر چگونه وارد مکه شد؟

- ○ با سر و صدای زیاد
- ○ با سر فرود آورده

4. پس از پیروزی چه باید کرد؟

- ○ خودنمایی
- ○ ستایش خدا و آمرزش خواستن

5. چه کسی پاس داد؟

- ○ نوح
- ○ ابراهیم

6. یاسین در خانه چه می‌گوید؟

- ○ الحمدلله
- ○ هیچ

⋆ **به یاد بسپار:** پس از موفقیت: خدا را سپاس بگو و فروتن بمان.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. پیامبر پس از پیروزی بزرگ چه کرد؟

.....

.....

.....

2. چطور وقتی چیزی را می‌بری فروتن می‌مانی؟

.....

.....

.....

نام: ..... تاریخ: .....

فیل

درس 9 · سوره ۱۰۵ · فیل

📖 داستان: فیل
با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – یک مستند

آدم و پسرعمویش حمزه مستندی درباره فیل‌ها می‌بینند. حمزه می‌پرسد: «می‌دانستی سوره‌ای هست به نام فیل؟» آدم نمی‌داند. حمزه داستانی را که معلمش یادش داده تعریف می‌کند.

⋆ **سوره فیل داستانی واقعی از تاریخ را می‌گوید.**

مستند = فیلم درباره چیزهای واقعی · **پسرعمو** = پسر عمو یا عمه

بخش 2 – سپاه ابرهه

کمی پیش از تولد پیامبر، ابرهه، فرمانروای نیرومندی از یمن، کلیسای بزرگی ساخت. می‌خواست همه به جای کعبه به آنجا بروند. با سپاهی بزرگ و فیل‌ها به سوی مکه آمد تا کعبه را ویران کند. مردم مکه به کوه‌ها گریختند. عبدالمطلب، پدربزرگ پیامبر، گفت: «این خانه صاحبی دارد که از آن نگهداری می‌کند.»

⋆ **این خانه صاحبی دارد که از آن نگهداری می‌کند.**

سپاه = گروه بزرگ سربازان · **ویران کردن** = به‌کلی خراب کردن

بخش 3 – پرندگان

آن‌گاه دسته‌هایی از پرندگان آمدند. سنگ‌ریزه‌هایی از گل پخته بر سپاه انداختند. سپاه شکست خورد، مانند کاه جویده. فیل حتی حاضر نشد به سوی مکه برود. آن سال را عام الفیل، سال فیل، می‌نامند. در آن سال پیامبر به دنیا آمد. آدم می‌گوید: «پس هیچ کس از خدا نیرومندتر نیست. حتی با فیل.»

⋆ **هیچ کس از خدا نیرومندتر نیست.**

دسته = گروه بزرگ پرندگان · **گل پخته** = خاکی که از آن سفال می‌سازند

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** این داستان درباره قدرت و توکل به خدا به تو چه می‌آموزد؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – سال فیل

- سال فیل حدود سال ۵۷۰ بود. پیامبر در آن سال به دنیا آمد.
- طبق روایت، فیل ابرهه محمود نام داشت.
- عرب‌ها رویدادهای دیگر را با این سال تاریخ‌گذاری می‌کردند.

📖 سوره‌ی فیل
سوره‌ی 105 · 5 آیه · مکی

1 أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَٰبِ ٱلْفِيلِ
آیا ندیدی پروردگارت با اصحاب فیل چه کرد؟

2 أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِى تَضْلِيلٍ
آیا نقشه آنان را نابود نکرد؟

3 وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ
و بر سر آنان پرندگانی گروه گروه فرستاد،

4 تَرْمِيهِم بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ
که با سنگ‌هایی از گل پخته آنان را می‌زدند،

5 فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ
و آنان را مانند کاه جویده شده کرد.

بازی‌ها

درس 9 · فیل

🔠 جدول واژه‌یابی

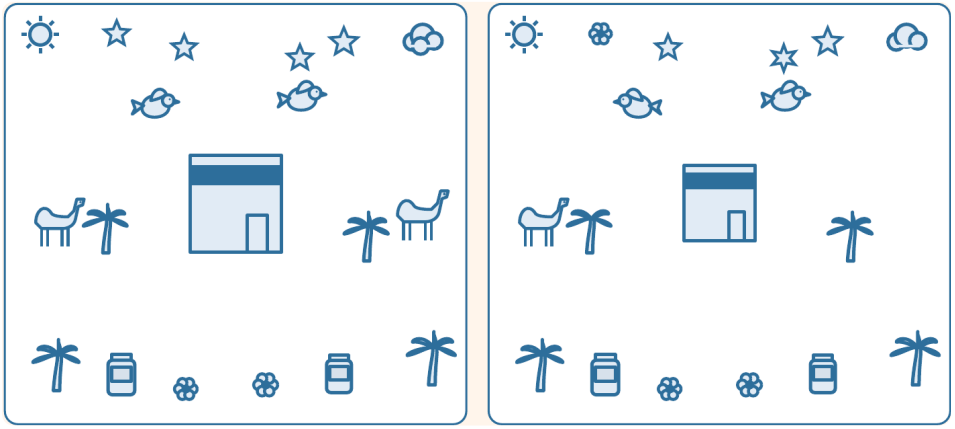
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

گ	ع	ح	گ	غ	ظ	ط	ژ	ع	ب	ط
آ	د	م	ر	ع	ی	ث	ل	ا	س	ن
ط	گ	ف	ط	س	گ	ن	ی	ک	ن	ه
ب	ش	ج	ذ	پ	ث	ق	م	گ	گ	م
ژ	د	ض	ق	ا	ح	ش	ن	ل	ط	ض
ژ	چ	ض	چ	ه	ت	ط	ت	ر	غ	ا
پ	ر	ن	د	ه	د	ث	ق	م	ب	ب
ق	ب	ش	ا	ذ	ض	د	ی	ا	ا	ر
ح	م	ز	ه	ه	ظ	ه	ع	ت	ف	ه
ث	ت	ظ	ف	ر	ک	ل	ف	چ	ی	ه
ذ	ی	ک	ع	ب	ه	ه	ش	ش	ل	ا

☐ ابرهه ☐ پرنده ☐ سپاه ☐ کعبه ☐ حمزه ☐ فیل ☐ سنگ ☐ یمن ☐ آدم ☐ گل

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

فیل

درس 9 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. آدم و حمزه چه می‌بینند؟

- ◯ مستندی درباره فیل‌ها
- ◯ مسابقه فوتبال

2. ابرهه از کجا آمده بود؟

- ◯ از مصر
- ◯ از یمن

3. ابرهه می‌خواست چه چیزی را ویران کند؟

- ◯ کعبه
- ◯ یک پل

4. چه کسی گفت: این خانه صاحبی دارد؟

- ◯ ابرهه
- ◯ عبدالمطلب

5. پرندگان چه انداختند؟

- ◯ سنگ‌ریزه از گل
- ◯ گل‌های رنگی

6. چه کسی در آن سال به دنیا آمد؟

- ◯ ابرهه
- ◯ پیامبر

⋆ **به یاد بسپار:** خدا کعبه را از سپاه فیل حفظ کرد.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. داستان فیل را در پنج جمله تعریف کن.

2. از این داستان چه یاد می‌گیری؟

📖 سوره‌ی قریش

سوره‌ی 106 · 4 آیه · مکی

1

لِإِيلَٰفِ قُرَيْشٍ

به خاطر الفت قریش،

2

إِۦلَٰفِهِمْ رِحْلَةَ ٱلشِّتَآءِ وَٱلصَّيْفِ

الفت آنان در سفرهای زمستان و تابستان،

3

فَلْيَعْبُدُواْ رَبَّ هَٰذَا ٱلْبَيْتِ

پس باید پروردگار این خانه را بپرستند،

4

ٱلَّذِىٓ أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَءَامَنَهُم مِّنْ خَوْفٍۭ

که آنان را از گرسنگی سیر کرد و از ترس ایمن ساخت.

نام: ..... تاریخ: .....

قریش

درس 10 · سوره ۱۰۶ · سپاسگزاری

📖 داستان: قریش

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – یخچال پر

سلما در یخچال را باز می‌کند و آه می‌کشد: «هیچ چیز برای خوردن نیست.» مادرش داخل یخچال را نگاه می‌کند: ماست، پنیر، تخم‌مرغ، سبزی، شیر. می‌پرسد: «هیچ چیز؟» سلما کمی سرخ می‌شود.

⋆ **اغلب فراموش می‌کنیم چقدر داریم.**

یخچال = کمدی که غذا را سرد نگه می‌دارد · **آه کشیدن** = نفس عمیق از سر دلخوری

بخش 2 – سفرهای قریش

مامان از سوره قریش می‌گوید. قریش قبیله پیامبر در مکه بودند. بازرگان بودند. زمستان با کاروان به یمن می‌رفتند، تابستان به شام. در راه امنیت داشتند، چون کنار کعبه زندگی می‌کردند. خدا می‌فرماید: پس پروردگار این خانه را بپرستند، که آنان را از گرسنگی سیر کرد و از ترس ایمن ساخت.

⋆ **خدا در برابر گرسنگی غذا و در برابر ترس امنیت می‌دهد.**

قبیله = خانواده بزرگ · **کاروان** = گروه مسافران با شتر

بخش 3 – دو چیز

سلما فکر می‌کند. غذا و امنیت. دو چیزی که هر روز دارد. در اخبار کودکانی را می‌بیند که هیچ‌کدام را ندارند. آن شب پیش از غذا بسم‌الله و پس از آن الحمدلله می‌گوید. بخشی از پول توجیبی‌اش را به جمع‌آوری کمک غذایی می‌دهد.

⋆ **سپاس: بسم‌الله پیش از غذا و الحمدلله پس از آن.**

پول توجیبی = پولی که از پدر و مادر می‌گیری · **جمع‌آوری کمک** = گرد آوردن پول برای کار خیر

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** سه چیز نام ببر که امروز می‌توانی برایشان سپاسگزار باشی.

💡 آیا می‌دانستی؟ – قریش

- قریش مهم‌ترین قبیله مکه بود. پیامبر از خاندان هاشم بود.
- شام منطقه سوریه، لبنان، اردن و فلسطین امروزی است.
- سوره قریش و فیل به هم پیوسته‌اند: خدا کعبه را حفظ کرد و قریش در امان بودند.

بازی‌ها

درس 10 · قریش

🔠 جدول واژه‌یابی

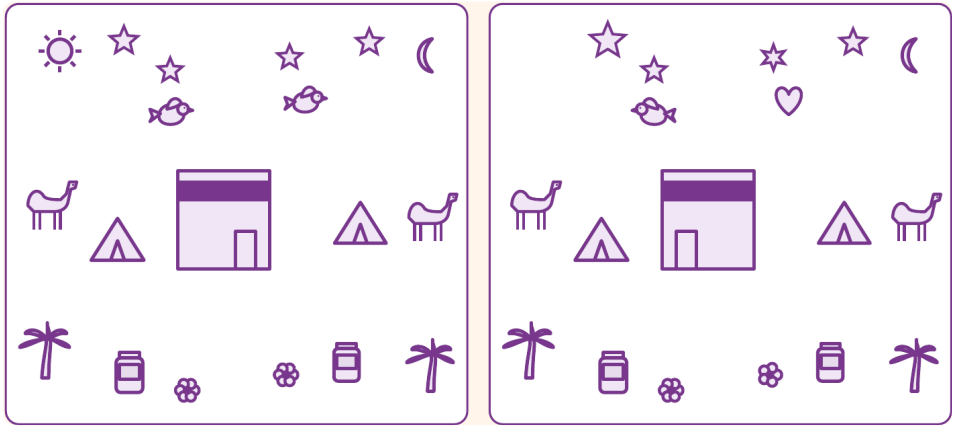
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

خ	ع	ق	ق	ظ	ب	ب	ج	ج	چ	
ش	س	ف	ر	پ	ط	گ	ع	ب	ع	ر
ر	ژ	غ	غ	ذ	س	ل	م	ا	ت	ژ
ل	ج	ا	و	ک	ظ	ا	ط	ع	د	چ
ب	س	م	ع	ا	م	ق	ب	ی	ل	ه
چ	پ	ن	ط	ر	ش	ش	خ	ج	ر	ش
ث	ا	ی	ز	و	ق	ض	م	س	ظ	ظ
ب	س	ت	ت	ا	ب	س	ت	ا	ن	ی
و	م	ش	ا	ن	غ	ذ	ا	ث	م	ژ
ق	ر	ی	ش	ت	ب	ط	و	ن	و	ف
ح	ه	ب	ث	ز	م	س	ت	ا	ن	س

☐ تابستان ☐ زمستان ☐ کاروان ☐ قبیله ☐ امنیت ☐ قریش ☐ سلما ☐ سپاس ☐ سفر ☐ غذا

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

قریش

درس 10 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. سلما جلوی یخچال چه می‌گوید؟

- ◯ چه سفره‌ای
- ◯ هیچ چیز برای خوردن نیست

2. قریش که بودند؟

- ◯ قبیله پیامبر
- ◯ سپاهی از یمن

3. زمستان کجا سفر می‌کردند؟

- ◯ به یمن
- ◯ به شام

4. خدا کدام دو چیز را به آنان داد؟

- ◯ طلا و نقره
- ◯ غذا و امنیت

5. سلما پس از غذا چه می‌گوید؟

- ◯ الحمدلله
- ◯ سلام

6. سلما پول توجیبی‌اش را برای چه می‌دهد؟

- ◯ کمک غذایی
- ◯ یک بازی

⋆ **به یاد بسپار:** خدا را برای غذا و امنیت سپاس بگو.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. خدا کدام دو هدیه را به قریش داد؟

.....

.....

.....

2. چطور می‌توانی سپاسگزاری‌ات را نشان دهی؟

.....

.....

.....

نام: ..... تاریخ: .....

مسد

درس 11 · سوره ۱۱۱ · طناب لیف خرما

📖 داستان: مسد

با هم، بخش به بخش بخوانید.

بخش 1 – لباس مارک

زکریا پسرعمویی دارد به نام انس که همیشه خودنمایی می‌کند. کفش ورزشی نو، کاپشن گران، تازه‌ترین گوشی. می‌گوید: «پدرم پول دارد. لازم نیست درس بخوانم.» زکریا گاهی کنار او احساس کوچکی می‌کند. در خانه از پدرش می‌پرسد: «انس از من بهتر است؟» پدرش نمی‌خندد. قرآن را برمی‌دارد.

⋆ پول کسی را بهتر نمی‌کند.

خودنمایی = نشان دادن اینکه چقدر خوب یا ثروتمندی · **لباس مارک** = لباس گران از برندی معروف

بخش 2 – عموی پیامبر

پدرش سوره مسد را می‌خواند. «ابولهب عموی پیامبر بود. ثروتمند و در مکه بسیار محترم بود. وقتی پیامبر خانواده‌اش را به اسلام فرا خواند، ابولهب فریاد زد: برای این ما را جمع کردی؟ او و همسرش پیامبر را بسیار آزار دادند. همسرش در راه او خار می‌ریخت.» خدا می‌فرماید: دارایی‌اش و آنچه به دست آورد سودی به او نرساند.
پدرش می‌گوید: «حتی خویشاوند پیامبر بودن هم کمکی نمی‌کند، اگر دل و کارهایت بد باشد.»

⋆ دارایی و خانواده نجاتت نمی‌دهند: کارهایت مهم‌اند.

محترم = کسی که مردم به او احترام می‌گذارند · **خار** = نوک تیز گیاه

بخش 3 – آنچه مهم است

زکریا فکر می‌کند. لباس مارک ندارد، ولی به مادرش کمک می‌کند، درس می‌خواند، نماز می‌خواند. دفعه بعد که انس خودنمایی می‌کند، زکریا آرام می‌گوید: «کفش‌هایت قشنگ است. ولی من مدرک را ترجیح می‌دهم.» انس می‌خندد، ولی یک ماه بعد از زکریا در ریاضی کمک می‌خواهد.

⋆ نزد خدا دل و کارهای تو مهم است.

مدرک = برگه‌ای که نشان می‌دهد قبول شده‌ای · **ریاضی** = حساب در مدرسه

💬 **بیایید گفت‌وگو کنیم:** چرا برخی فکر می‌کنند پول آن‌ها را بهتر می‌کند؟ تو چه فکر می‌کنی؟

💡 آیا می‌دانستی؟ – مسد

- سوره مسد را سوره لهب هم می‌نامند. لهب یعنی شعله.
- نام واقعی ابولهب عبدالعزی بود. او برادر پدر پیامبر بود.
- عموهای دیگر، مانند حمزه و عباس، مسلمان شدند و به پیامبر کمک کردند.

📖 سوره‌ی مسد

سوره‌ی 111 · 5 آیه · مکی

1 تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ

بریده باد دو دست ابولهب، و بریده باد!

2 مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ

دارایی‌اش و آنچه به دست آورد سودی به او نرساند.

3 سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ

به زودی به آتشی شعله‌ور درآید،

4 وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ

و همسرش نیز، آن هیزم‌کش،

5 فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ

که بر گردنش طنابی از لیف خرماست.

بازی‌ها

درس 11 · مسد

🔤 جدول واژه‌یابی

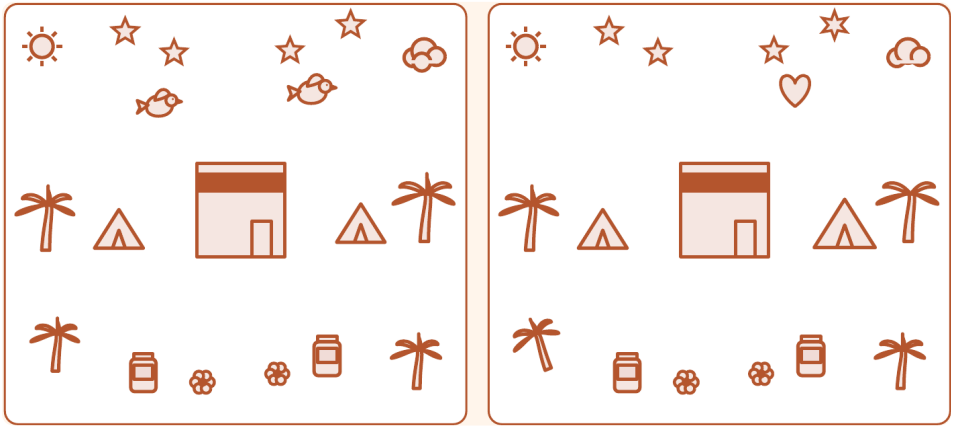
واژه‌ها را پیدا کن: از راست به چپ و از بالا به پایین.

گ	ی	ک	س	ک	ا	ی	ر	ژ	ه	ز
ت	گ	ش	ف	ا	س	ث	چ	ق	گ	ک
س	ا	ن	س	ر	ط	ن	ا	ب	ص	ر
ش	ع	ل	ه	ه	ت	ز	ل	ج	ل	ی
ظ	د	ا	ر	ا	ی	ی	ک	ج	ه	ا
ف	ه	ظ	م	ی	د	غ	ا	و	ب	ا
ص	ز	ش	خ	و	م	م	خ	ر	گ	پ
ض	ک	گ	ص	ش	غ	ژ	ز	خ	ث	د
ف	ف	خ	ق	ا	ج	ژ	م	ا	ب	غ
ع	م	و	س	ه	ق	غ	س	ر	ص	ب
س	غ	ش	ح	د	ق	ق	د	خ	ظ	و

☐ دارایی ☐ زکریا ☐ کارها ☐ شعله ☐ طناب ☐ مسد ☐ لهب ☐ عمو ☐ انس ☐ خار

🔍 هفت تفاوت را پیدا کن

چیزی کم است، بزرگ‌تر، کوچک‌تر، چرخیده یا جابه‌جا شده.

مسد

درس 11 · پرسش‌ها و نوشتن

✓ پرسش‌ها

پاسخ درست را علامت بزن.

1. چه کسی همیشه خودنمایی می‌کند؟

- ◯ زکریا
- ◯ انس

2. ابولهب که بود؟

- ◯ عموی پیامبر
- ◯ دوست پیامبر

3. همسرش در راه چه می‌ریخت؟

- ◯ گل
- ◯ خار

4. چه چیزی به ابولهب سودی نرساند؟

- ◯ دارایی‌اش
- ◯ نمازش

5. لهب یعنی چه؟

- ◯ آب
- ◯ شعله

6. انس در چه درسی کمک می‌خواهد؟

- ◯ ریاضی
- ◯ فوتبال

⭐ **به یاد بسپار:** پول و خانواده نجاتت نمی‌دهند: دل و کارهایت مهم‌اند.

✍ فکر کن و بنویس

در چند جمله پاسخ بده.

1. چرا دارایی ابولهب سودی به او نرساند؟

.....

.....

.....

2. به نظرت نزد خدا واقعاً چه چیزی مهم است؟

.....

.....

.....

فهرست واژه‌ها

آزمون = امتحان کوچک در مدرسه

آه کشیدن = نفس عمیق از سر دلخوری

احترام = ارج نهادن به کسی همان‌گونه که هست

اعوذ بالله = به خدا پناه می‌برم

با صلح = بدون خشونت

بازار کریسمس = بازار آذرماه با غرفه‌ها

برنامه = از پیش تصمیم گرفتن که چگونه کاری را بکنی

بی‌ادب = نامهربان

بی‌دنباله = بی‌آینده

تصمیم = انتخاب میان دو چیز

تصور کردن = ساختن تصویری در ذهن

تعیین کردن = مشخص کردن

تیم = گروهی که با هم بازی می‌کنند

جمع‌آوری کمک = گرد آوردن پول برای کار خیر

حسادت = نخواستن اینکه دیگری چیزی داشته باشد

خار = نوک تیز گیاه

خودنمایی = نشان دادن اینکه چقدر خوب یا ثروتمندی

دسته = گروه بزرگ پرندگان

دلداری = سخنی که غم را کم می‌کند

دین = ایمان

راه راست = راه درست در زندگی

روشن = طوری که همه بفهمند

روشن = با چراغ

روشن = آسان برای فهمیدن

ریاضی = حساب در مدرسه

زمان صفحه = وقتی که با گوشی یا رایانه می‌گذرانی

زمزمه کردن = خیلی آهسته حرف زدن

ستایش = گفتن خوبی درباره کسی

سفارش کردن = گفتن اینکه کاری خوب است

سن = چند سال داری

سوگند = با جدیت بسیار چیزی گفتن

سپاه = گروه بزرگ سربازان

سپیده‌دم = نخستین روشنایی صبح

صبر = توانایی آرام منتظر ماندن

عاقل = با خرد فکر کردن

فروتن = کسی که خودنمایی نمی‌کند

فینال = آخرین و مهم‌ترین مسابقه

قبیله = خانواده بزرگ

لباس مارک = لباس گران از برندی معروف

محترم = کسی که مردم به او احترام می‌گذارند

محدودیت = مرزی که از آن نمی‌گذری

مدرک = برگه‌ای که نشان می‌دهد قبول شده‌ای

مستند = فیلم درباره چیزهای واقعی

مسخره کردن = خندیدن به کسی برای آزارش

معنا = آنچه چیزی می‌رساند

مغرور = کسی که خود را برتر می‌داند

مکث = درنگ پیش از گفتن

نیمه‌شب = ساعت دوازده شب

همتا = برابر، مانند

وسواس = وسوسه‌گر

وصف کردن = گفتن اینکه چیزی چگونه است

ویران کردن = به‌کلی خراب کردن

پاس = رساندن توپ به هم‌تیمی

پسرعمو = پسر عمو یا عمه

پول توجیبی = پولی که از پدر و مادر می‌گیری

پیشنهاد = ایده‌ای که به کسی می‌دهی

پیمان = قول قطعی دادن

کارآموزی = یادگیری در محل کار

کارها = آنچه انجام می‌دهی

کاروان = گروه مسافران با شتر

کاغذ = تکه‌ای برگه با نوشته

کتابخانه = جایی که کتاب امانت می‌گیرند

گران‌بها = بسیار ارزشمند

گل پخته = خاکی که از آن سفال می‌سازند

یاد کردن = به کسی فکر کردن و نامش را بردن

یخچال = کمدی که غذا را سرد نگه می‌دارد